

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

04-06-2024

Θέμα Α

A1. Θεωρία Σχολικό βιβλίο σελίδα 76

A2. Θεωρία Σχολικό βιβλίο σελίδα 155

A3. Θεωρία Σχολικό βιβλίο σελίδα 216

A4.

Σ, Σ, Λ, Λ, Σ

Θέμα Β

B1. Η f ορίζεται αν και μόνο αν:

$$\begin{cases} x \in D_g \\ x \in D_h \\ h(x) \neq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq 1 \\ x \geq 1 \\ \sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}} \neq 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x \geq 1 \\ x \neq 1 \end{cases} \Leftrightarrow x > 1.$$

Άρα $D_f = (1, +\infty)$.

Για κάθε $x > 1$ έχουμε :

$$f(x) = \left(\frac{g}{h} \right)(x) = \frac{g(x)}{h(x)} = \frac{\sqrt{x} + \frac{1}{\sqrt{x}}}{\sqrt{x} - \frac{1}{\sqrt{x}}} = \frac{x+1}{x-1}$$

Η r ορίζεται αν και μόνο αν :

$$\begin{cases} x \in D_g \\ x \in D_h \end{cases} \Leftrightarrow x \geq 1.$$

Άρα $D_r = [1, +\infty)$.

Για κάθε $x \geq 1$ έχουμε :

$$r(x) = (g \cdot h)(x) = g(x)h(x) = x - \frac{1}{x}$$

B2.

Για κάθε $x_1, x_2 \in (1, +\infty)$ με $f(x_1) = f(x_2)$ έχουμε :

$$f(x_1) = f(x_2) \Rightarrow \frac{x_1 + 1}{x_1 - 1} = \frac{x_2 + 1}{x_2 - 1} \Rightarrow x_1 = x_2$$

Άρα η f είναι 1-1 συνεπώς αντιστρέφεται.

$$y = f(x) \Leftrightarrow y = \frac{x+1}{x-1} \Leftrightarrow yx - y = x + 1 \Leftrightarrow x(y-1) = y+1$$

Αν $y = 1$ είναι αδύνατη.

$$\text{Για } y \neq 1 \text{ έχουμε } x = \frac{y+1}{y-1}.$$

Πρέπει $x > 1 \Leftrightarrow y > 1$.

Άρα για κάθε $y > 1$ η εξίσωση $y = f(x)$ έχει μοναδική λύση ως προς x .

$$\text{Άρα } f^{-1}(x) = \frac{x+1}{x-1}, x > 1.$$

Άρα $f^{-1} = f$.

B3. Η r είναι συνεχής στο $[1, +\infty)$ άρα η γραφική της παράσταση δεν έχει κατακόρυφες ασύμπτωτες.

Αναζητούμε ασύμπτωτη στο $+\infty$

Έχουμε :

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} \frac{r(x)}{x} = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(1 - \frac{1}{x^2} \right) = 1$$

$$\lim_{x \rightarrow +\infty} (r(x) - x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} \left(-\frac{1}{x} \right) = 0$$

Άρα η $y = x$ είναι πλάγια ασύμπτωτη της C_r στο $+\infty$.

Έχουμε :

B4. Η εξίσωση ορίζεται αν και μόνο αν:

$$\begin{cases} x \in D_f \\ f(x) \in D_{f^{-1}} \\ x \in D_r \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x > 1 \\ x \geq 1 \end{cases} \Leftrightarrow x > 1.$$

Με $x > 1$ έχουμε :

$$\begin{aligned} (f^{-1}(f(x)))^2 &= 1 + 4r(x) \Leftrightarrow x^2 = 1 + 4\left(x - \frac{1}{x}\right) \Leftrightarrow \\ x^3 - 4x^2 - x + 4 &= 0 \Leftrightarrow (x^2 - 1)(x - 4) = 0 \Leftrightarrow x = 4 \end{aligned}$$

Θέμα Γ

Γ1. Επειδή η συνάρτηση είναι συνεχής είναι συνεχής και στο 2, άρα :

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = f(2) \Rightarrow e^\lambda = \lambda + 1 \Rightarrow e^\lambda - \lambda - 1 = 0$$

Θεωρούμε συνάρτηση $\varphi(\lambda) = e^\lambda - \lambda - 1$ Παρατηρούμε ότι έχει προφανή ρίζα το $\lambda = 0$.

Η φ συνεχής στο πεδίο ορισμού της \square επομένως

$$\varphi'(\lambda) = e^\lambda - 1 \quad \text{με} \quad \varphi'(\lambda) = 0 \Leftrightarrow \lambda = 0, \quad \varphi'(\lambda) > 0 \text{ για } \lambda > 0 \text{ και } \varphi'(\lambda) < 0 \text{ για } \lambda < 0$$

$$\begin{aligned} \text{Άρα για } \lambda > 0 &\Leftrightarrow \varphi'(\lambda) > \varphi'(0) \Leftrightarrow \varphi'(\lambda) > 0 & \text{Άρα } \lambda = 0 \text{ μοναδική ρίζα.} \\ \lambda < 0 &\Leftrightarrow \varphi'(\lambda) > \varphi'(0) \Leftrightarrow \varphi'(\lambda) > 0 \end{aligned}$$

$$\text{Γ2. Έχουμε } f(x) = \begin{cases} -2x + 5, & 0 \leq x < 2 \\ -x^2 + 4x - 3, & x \geq 2 \end{cases}$$

Η f είναι παραγωγίσιμη στο $(0, 2)$ με $f'(x) = -2 < 0$ για κάθε $x \in (0, 2)$

Επίσης η f είναι παραγωγίσιμη στο $(2, +\infty)$ με $f'(x) = -2(x-2) < 0$

Τελικά για κάθε $x \in (0, 2) \cup (2, +\infty)$ έχουμε $f'(x) < 0$ και η f είναι συνεχής στο 0 και στο 2 άρα η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $[0, +\infty)$.

Για κάθε $x \geq 0$ έχουμε : $x \geq 0 \Rightarrow f(x) \leq f(0)$

Άρα η f παρουσιάζει στο μηδέν ολικό μέγιστο το $f(0) = 5$.

Το μοναδικό κρίσιμο σημείο είναι το 2 όπου η f δεν παρουσιάζει ακρότατο.

Γ3.

i.

Ελέγχουμε αν η f είναι παραγωγίσιμη στο 2 και έχουμε:

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = -2 \text{ ενώ } \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{f(x) - f(2)}{x - 2} = 0$$

Άρα η f δεν ικανοποιεί τις υποθέσεις του ΘΜΤ στο $[0, 3]$

ii. Η ευθεία που διέρχεται από τα σημεία Δ και E έχει κλίση $\lambda = \frac{f(3) - f(0)}{3 - 0} = -\frac{5}{3}$

Επειδή η f δεν είναι παραγωγίσιμη στο 2 και $f'(x) = -2$ για κάθε $x \in [0, 2)$, αναζητούμε $\xi \in (2, +\infty)$ τέτοιο ώστε :

$$f'(\xi) = -\frac{5}{3} \Leftrightarrow -2\xi + 4 = -\frac{5}{3} \Leftrightarrow \xi = \frac{17}{6}$$

Άρα υπάρχει $\xi \in (0, 3)$ τέτοιο ώστε η εφαπτομένη στη γραφική παράσταση της f στο σημείο Γ να είναι παράλληλη στην ευθεία που διέρχεται από τα σημεία Δ και E .

Γ4. Έστω $M(2, y)$

Έχουμε $\varepsilon\omega = \frac{y}{2}$, άρα $\varepsilon\omega(t) = \frac{y(t)}{2}$, $t \geq 0$

Τότε $\omega'(t)(1 + \varepsilon\omega^2(\omega(t))) = \frac{y'(t)}{2}$ (1)

Έστω t_0 η χρονική στιγμή που το κινητό σημείο M συναντά την γραφική παράσταση της f . Τότε $y(t_0) = 1$ άρα $\varphi(\omega(t_0)) = \frac{1}{2}$ και συνεπώς επειδή $y'(t) = \frac{1}{2}$ για κάθε $t \geq 0$ από την σχέση (1) έχουμε $\omega'(t_0) = \frac{1}{5}$ rad/sec.

Θέμα Δ

Δ1. Επειδή το σύνολο τιμών της f είναι το $\left(-\infty, 1 + \frac{1}{e}\right]$ έχουμε ότι υπάρχει $x_0 \in (0, +\infty)$ τέτοιο ώστε $f(x_0) = 1 + \frac{1}{e}$ και $f(x) \leq f(x_0)$ για κάθε $x > 0$.

Η f είναι παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με $f'(x) = \frac{1 - \ln x}{x^2}$.

Η f παρουσιάζει ολικό μέγιστο στο x_0 , το x_0 είναι εσωτερικό σημείο του πεδίου ορισμού της f , συνεπώς από το θεώρημα Fermat έχουμε ότι $f'(x_0) = 0 \Rightarrow x_0 = e$

Άρα $f(e) = 1 + \frac{1}{e} \Rightarrow \frac{1 + \alpha e}{e} = 1 + \frac{1}{e} \Rightarrow \alpha = 1$.

Δ2. Έχουμε $f(x) = \frac{\ln x + x}{x}, x > 0$.

Επίσης $f'(x) = \frac{1 - \ln x}{x^2}, x > 0$

Η f είναι συνεχής στο $\left[\frac{1}{2}, 1\right]$ και $f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{\frac{1}{2} - \ln 2}{\frac{1}{2}} = 1 - \ln 4 = \ln \frac{e}{4} < 0$ και $f(1) = 1 > 0$

Από θεώρημα Bolzano για την f έχουμε ότι υπάρχει $x_0 \in \left(\frac{1}{2}, 1\right)$ τέτοιο ώστε

$$f(x_0) = 0.$$

Η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, e]$ άρα δεν υπάρχει άλλη ρίζα στο $(0, e]$

Για κάθε $x > e$ ισχύει $f(x) = \frac{\ln x + x}{x} > 0$ καθώς $\ln x > 1$

Άρα η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει μοναδική ρίζα x_0 που ανήκει στο $\left(\frac{1}{2}, 1\right)$.

Δ3.

i

Η εξίσωση $f(x) = f(4)$ έχουν προφανείς ρίζες τους αριθμούς 2 και 4

Έχουμε ότι $2 \in (0, e]$ και $f(2) = f(4)$. Επειδή η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, e]$ η ρίζα είναι μοναδική στο διάστημα αυτό.

Εντελώς ανάλογα στο $[e, +\infty)$ έχει μοναδική ρίζα τον αριθμό 4.

ii.

Για $x > 0$ έχουμε :

$$2^x \leq x^2 \Leftrightarrow \ln 2^x \leq \ln x^2 \Leftrightarrow \frac{\ln x}{x} + 1 \geq \frac{\ln 2}{2} + 1 \Leftrightarrow f(x) \geq f(2) \Leftrightarrow f(x) - f(2) \geq 0$$

Θεωρούμε την συνάρτηση $\varphi(x) = f(x) - f(2)$, $x > 0$ για την οποία έχουμε :

$$\varphi(x) = 0 \Leftrightarrow x = 2 \text{ ή } x = 4.$$

Άρα $\varphi(x) \neq 0$ για κάθε $x \in (0, 2)$ για κάθε $x \in (2, 4)$ και για κάθε $x > 4$. Άρα σε καθένα από αυτά διατηρεί πρόσημο.

Έχουμε :

$$1 < 2 \Rightarrow f(1) < f(2) \Rightarrow \varphi(1) < 0 \text{ άρα } \varphi(x) < 0 \text{ για κάθε } x \in (0, 2)$$

$$e > 2 \Rightarrow f(e) > f(2) \Rightarrow \varphi(2) > 0 \text{ άρα } \varphi(x) > 0 \text{ για κάθε } x \in (2, 4)$$

$$5 > 4 \Rightarrow f(5) < f(4) \Rightarrow \varphi(5) < 0 \text{ άρα } \varphi(x) < 0 \text{ για κάθε } x > 4$$

Τελικά έχουμε :

$$f(x) \geq f(2) \Leftrightarrow x \in [2, 4]$$

Δ4.

Το εμβαδόν του χωρίου Ω που περικλείεται ανάμεσα στις ευθείες $x = -\ln 2$, $x = 0$ τον άξονα $x'x$ και την γραφική παράσταση της g είναι :

$$E(\Omega) = \int_{-\ln 2}^0 |g(x)| dx$$

Για κάθε $x \in [-\ln 2, \ln x_0]$ έχουμε :

$$-\ln 2 \leq x \leq \ln x_0 \Rightarrow \frac{1}{2} \leq e^x \leq x_0 \Rightarrow f(e^x) \leq f(x_0) = 0$$

Για κάθε $x \in [\ln x_0, 0]$ έχουμε :

$$\ln x_0 \leq x \leq 0 \Rightarrow x_0 \leq e^x \leq 1 \Rightarrow f(e^x) \geq f(x_0) = 0.$$

Άρα $f(e^x) \geq 0$ για κάθε $x \in [\ln x_0, 0]$ και $f(e^x) \leq 0$ για κάθε $x \in [-\ln 2, 0]$

Επίσης $\frac{1-x}{e^x} > 0$ για κάθε $x \in [-\ln 2, 0]$

Άρα έχουμε :

$$E(\Omega) = \int_{\ln x_0}^0 g(x) dx - \int_{-\ln 2}^{\ln x_0} g(x) dx$$

Θέτουμε $y = e^x$ και έχουμε $dy = e^x dx$

Ενώ για $x = -\ln 2$ είναι $y = \frac{1}{2}$, για $x = 0$ είναι $y = 1$ και για $x = \ln x_0$ είναι $y = x_0$

Άρα:

$$\begin{aligned} E(\Omega) &= -\int_{\frac{1}{2}}^{x_0} f(y)f'(y) dy + \int_{x_0}^1 f(y)f'(y) dy = \\ &= -\frac{1}{2} [f^2(y)]_{\frac{1}{2}}^{x_0} + \frac{1}{2} [f^2(y)]_{x_0}^1 = \frac{f^2(1) + f^2\left(\frac{1}{2}\right)}{2} = (2\ln^2 2 - 2\ln 2 + 1) \tau. \mu \end{aligned}$$